

Koninklijke Woudenberg klaart complex karwei in stadhuis Maastricht

Onzichtbare restauratie van eeuwenoud parket

Een kniesoor die er op let, slechts een enkel oud spijker gaatje verraadt dat er iets met het eeuwenoude parket is gebeurd. Elk plankje in het stadhuis van Maastricht is onlangs afzonderlijk weggehaald, gecodeerd en na een half jaar in een fruitdoos te hebben gelegen op precies dezelfde plek teruggelegd.

TEKST: THEO VAN OEFFELT FOTOGRAFIE: KONINKLIJKE WOUDEMBERG

HET STADHUIS VAN MAAS-
TRICHT IS GEBOUWD IN DE
JAREN 1659-1664 ONDER
BOUWMEESTER PIETER POST.

Het interieur van het stadhuis van Maastricht moest worden gerestaureerd. Nadat enkele jaren geleden de buitenzijde onder handen was genomen, was vanaf april 2016 de binnenkant aan de beurt.

De belangrijkste ingreep vormde het herstel van de balkenconstructie, en dan vooral de door vocht en bonte knaagkevers aangetaste balkkoppen. Die constructie draagt niet alleen de erop liggende vloeren, maar op de verdieping ook de eronder hangende plafonds. Een ingewikkelde klus dus, die nog complexer werd omdat het parket op de vloeren moest worden weggehaald. "De gemeente Maastricht en architect Maarten Fritz hadden als eis gesteld dat het parket na restauratie zo zou worden teruggelegd dat het beeld exact hetzelfde zou zijn als voor de opknapbeurt", betoogt Bert Woudenberg, projectleider van aannemersbedrijf Koninklijke Woudenberg.

Grandeur

Het stadhuis van Maastricht dateert van eind 17e eeuw, het

interieur is goeddeels 18e-eeuws. Architect Pieter Post ontwierp het gebouw in de stijl van het Hollands classicisme. De grandeur van toen is buiten en binnen nog volop aanwezig. Veel en vooral prachtige ornamenten, indrukwekkende zuilen en monumentale trappen met bronzen balusters. Vrijwel alle gangen en vertrekken zijn voorzien van parket, in verschillende motieven. "De opgave", wijst Woudenberg naar een plankje in een van de wethouderkamers, "was dat het daar nu weer ligt zoals het er altijd heeft gelegen". Dat betekende nogal wat.

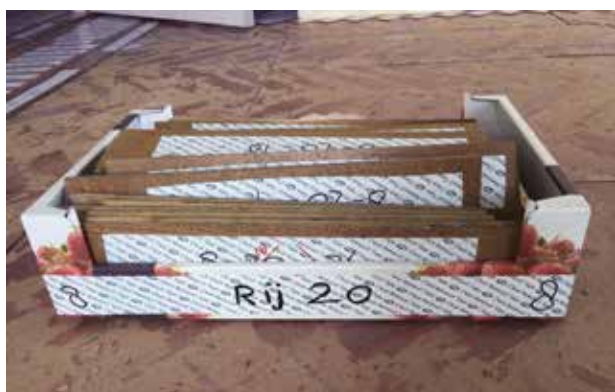
Van elke ruimte werd het parket op de vloer in schema gebracht. "Bijvoorbeeld om vast te stellen waar we zouden beginnen met het verwijderen". Vervolgens zijn alle planken afzonderlijk met de hand losgewrikt, van hun lijmlaag ontdaan en voorzien van een sticker met codes om de exacte ligging aan te geven. "Om de plankjes op te bergen hadden we in de grote hal een steiger gebouwd met daarop lege fruitdozen. Die haalden we twee keer in de week op de markt. De groenteboeren waren maar wat blij met onze

belangstelling voor de lege dozen”, lacht Woudenberg. Al het parket bleef zo tijdens de restauratie in het stadhuis opgeslagen, in het vertrouwde klimaat en zonder kwetsbaar vervoer van en naar een externe opslagplaats.

Vocht en bruinrot

Vervolgens kon worden begonnen met het feitelijke herstel van de aangetaste balken. De koppen van de moederbalken vinden hun steun in de buitenmuren, waar ze kwetsbaar

zijn voor vocht en bruinrot, een vorm van houtrot waarbij schimmels de in het hout aanwezige cellulose afbreken. Het hout kleurt daarbij donkerder dan normaal en kan scheuren vertonen. Zowel de moederbalken als de tussenliggende kinderbinten werden poly-chemisch hersteld en met epoxy ingespoten. Op de balken konden daarna nieuwe houten planken als

ondervloer worden gelegd, ‘soms wel vijf lagen dik’. Een half jaar verder konden de plankjes van het parket worden teruggelegd. Op de millimeter nauwkeurig waar ze de afgelopen eeuwen hebben gelegen. In de ene kamer in visgraatmotief, in een andere als stroken. Opnieuw vastgelijmd, opnieuw vastgespijkerd.

“Je moet veel geduld hebben en van puzzelen houden”, weet Woudenberg. “Om het proces af te ronden zijn we niet gaan

VAN ELKE RUIMTE IS HET PARKET OP DE VLOER IN SCHEMA GEBRACHT.

INZET: ALLE PLANKEN WERDEN AFZONDERLIJK LOSGEWRIKT EN VOORZIEN VAN EEN STICKER MET CODES OM DE EXACTE LIGGING AAN TE GEVEN.

Richtlijn ERM

De stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM), waarin opdrachtgevers, opdrachtnemers en overheden samenwerken aan het bevorderen van de restauratiekwaliteit, heeft een uitvoeringsrichtlijn opgesteld voor het opknappen van historisch parket. Zie www.stichtingerm.nl

FOTO LINKS ONDER: GROENTEBOEREN OP DE MARKT WAREN BLIJ MET DE BELANGSTELLING VOOR DE LEGE DOZEN OM HET PARKET IN OP TE SLAAN.

schuren, wat je normaal met een parketlaag zou doen om alle oneffenheden weg te werken. Dat zou hier de patineerlaag teveel hebben aangetast. Dus accepteerden we dat een enkel plankje net een millimeter hoger ligt dan zijn buurman en hebben we alles louter geboend en met was ingewreven. Zo hebben we bereikt dat zelfs een eeuwenoude kras weer op precies de goede plek zichtbaar is gebleven”.